

ŽELEZIARNE
PODBREZOVÁ

PODBREZOVAN 7

Dvojtyždenník Železiarní Podbrezová a.s. | ročník LXV | vyšlo 17. apríla 2009

1 Ako dopadli voľby

2 Šrotománia v ŽP EKO QELET

3 Pozvánka na storočnicu ČHZ

4 Spomienky pamätníka Vvr

5 Žiaci našej školy na súťaži v Čechách

6 Ľuboš Svitek zvíťazil

Aj počas nasledujúcich piatich rokov bude prezidentom Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

Ako sme volili v druhom kole

Počet oprávnených voličov: 4 339 257

Počet zúčastnených voličov: 2 242 162

Počet platných hlasov: 2 223 595

Celková volebná účasť: 51,67 %

IVAN GAŠPAROVIČ: 55,53 percenta (1 234 787 hlasov)

IVETA RADIČOVÁ: 44,47 percenta (988 808 hlasov)

PODBREZOVÁ

Počet oprávnených voličov: 3 298

Počet platných hlasov: 1 661

Účasť: 50,61 percenta

IVAN GAŠPAROVIČ 71,70 percent

IVETA RADIČOVÁ 28,30 percenta

BREZNO

Počet oprávnených voličov: 17 504

Počet platných hlasov: 8 520

Účasť: 48,99 percenta

IVAN GAŠPAROVIČ 5 552

IVETA RADIČOVÁ 2 968

OKRES BREZNO

Počet oprávnených voličov: 51 193

Počet platných hlasov: 26 516

Účasť: 52,19 percenta

IVAN GAŠPAROVIČ 19 419 hlasov

IVETA RADIČOVÁ 7 097 hlasov

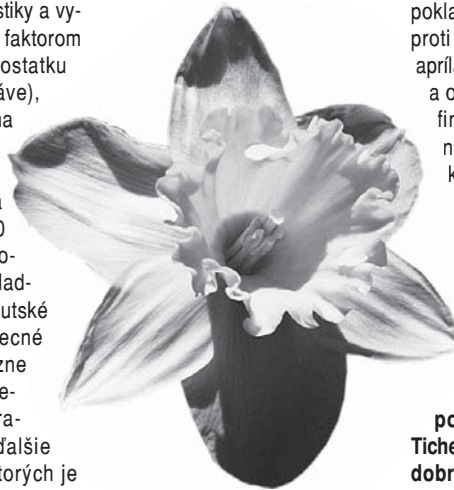
Vo všetkých horehronských obciach zvíťazil Ivan Gašparovič (13 867 hlasov) pred Ivetou Radičovou (4 129 hlasov). Najväčšia účasť voličov bola zaznamenaná v Lome nad Rimavicou (80,24 percenta, v Jarabej 80 percent, v Bystrej 74,55 percenta. Menej ako 50 percentnú účasť voličov zaznamenali len v piatich obciach okresu, v Pohronskej Polhore 48,61 percenta, na Polomke 47,89 percenta, v Telgárte 47,71, vo Valkovni 48,43 a v Závadke nad Hronom 46,71 percenta.

Dnes je Deň narcisov

V deň nášho vydania, sedemnásteho apríla, sa koná charitatívne podujatie Ligy proti rakovine - DEŇ NARCISOV. Už trinásť rokov si ľudia v mestách a obciach Slovenska jediný deň v roku pripínajú na svoj odev prvý jarný kvet - žltý narcis. Len v tento jediný deň vystupuje v úlohe symbolu nádeje, spolupatričnosti a pomoci všetkým, ktorí bojujú s rakovinou. Každý, kto si ho pripne, prejaví svoju solidaritu a morálnu podporu s odkazom pre chorých, že je okolo nich veľa ľudí, ktorí na nich myslia a pomôžu ako môžu...

V tento deň rozdá Liga proti rakovine prostredníctvom svojich dobrovoľníkov v uliciach Slovenska tisíce informačných letákov, upozorňujúcich na potrebu prevencie, včasnej diagnostiky a vyvarovania sa rizikovým faktorom (obezite, fajčeniu, nedostatku pohybu, zlej životosprávy), ktoré môžu mať vplyv na vznik rôznych druhov nádorových ochorení. Do tohtoročného Dňa narcisov sa zapojilo 630 subjektov z celého Slovenska (materské, základné a stredné školy, skautské oddiely, mestské a obecné úrady, spolky SČK, rôzne záujmové kluby, združenia a organizácie, zdravotnícke inštitúcie a ďalšie právnické osoby), v ktorých je združených 15 453 dobrovoľníkov, registrovaných Ligou proti rakovine. Už tradične budú dobrovoľníci Ligy proti rakovine označení „identifikátormi“, ktoré patria k jednému zo zabezpečovacích

prvkov zbierky a vďaka ktorým sú tí „praví“ dobrovoľníci jednoznačne identifikovateľní a rozpoznateľní. Modrá šnúrka na krku so žltým nápisom Deň narcisov 2009

ukončená veľkým žltým narcisom a vizitkou s číslom dobrovoľníka je pre prispievajúceho zárukou, že ide o registrovaného dobrovoľníka Ligy proti rakovine, ktorý ponúkne

symbol zbierky - žltý kvet narcisu - za akýkoľvek dobrovoľný príspevok. Môžete ho dať do pokladničky s aktuálnym vizuálom zbierky a označenej i logom LPR. Možnosť, ako podporiť verejnú finančnú zbierku Deň narcisov, je niekoľko: zaslaním ľubovoľnej SMS na číslo 848 v hodnote 1 EUR (30,1260 Sk) v období do 24. apríla 2009, na účet zbierky č. 2629740400/1100, otvorený špeciálne len na účel zbierky, do pokladničky dobrovoľníkov Ligy proti rakovine, ktorí sa budú 17. apríla nachádzať v uliciach miest a obcí Slovenska. Vybierané finančné prostriedky zo Dňa narcisov vracia Liga proti rakovine späť verejnosti vo forme financovania programov a projektov na podporu tak onkologických pacientov, ako i širokej verejnosti.

Opäť, ako v predchádzajúce roky, prídu medzi nás študenti našich súkromných stredných škôl pod vedením Mgr. Ludmily Tichej. Veríme, že aj vy podporíte dobrovoľnú zbierku Ligy proti rakovine. Nie je vôbec dôležité akou sumou prispějete, dôležité je, že prejavíte svoju spolupatričnosť, hoci aj tou najdrobnejšou mincou.

Red.

Šrotománia postihla v prvý deň druhej vlny platností šrotovného aj ŽP EKO QELET, prevádzkareň Piesok, ako to zachytil Ing. Milan Srnka svojím objektívom.

Čítajte na 3. strane.

Nielen pohľad na rozkvitnuté krókusy, aj uplynulé slnečné dni nám definitívne potvrdili, že jar prišla so všetkým, čo k nej patrí. Príroda oživa závravným tempom, stromy pučia, v záhradách kvitnú snežienky, narcisy, niekde už aj zlatý dážď a tráva sa rozzelenala. Aj v našich nie najvládnejších podmienkach sa neuveriteľne otepilo a zimné oblečenie sme odhodili zo dňa na deň. Je zaujímavé sledovať odev ľudí v týchto dňoch. Jedni nosia jarné kabáty, iní sú len vo svetloch. Čoraz častejšie stretávame odvážlivcov v krátkych nohavičkách a tričkách. Mali by sme však byť opatrní. Platí stará osvedčená zásada, kým sú kopce biele, na jar sa treba obliekať dostatočne a naopak, v jeseni zasa čím najdlhšie chodiť v tom ľahšom, letnom oblečení.

Ilustračné foto: P. Halmos

Bude vás zaujímať Z bytovej výstavby

Podľa údajov Štatistického úradu SR bolo v roku 2008 v Banskobystrickom kraji dokončených tisícov bytov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet bytov zvýšil o šesťdesiatosem.

Z celkového počtu dokončených bytov v kraji tvorili jednoizbové a garsónky 16,6 percenta, dvojizbové byty 27,7 percenta, trojizbové 20,9 percenta, štvorizbové 19,2 percenta a päť a viacizbové byty 15,6 percenta. Priemerná úžitková plocha jedného bytu dosiahla 105,1 m² a priemerná obytná plocha 67,2 m². Z územného hľadiska bolo naviac dokončených bytov v okrese Banská Bystrica (363 bytov), Zvolen (143 bytov), Brezno (113 bytov), Veľký Krtíš (78 bytov) a Žarnovica (75 bytov).

V sledovanom období sa v kraji začalo stavať 1 741 bytov. Medziročne sa zvýšil počet začatých bytov o 374. Z územného hľadiska sa byty začali stavať prevažne v okresoch Banská Bystrica (602 bytov), Zvolen (263 bytov), Lučenec (194 bytov), Brezno (154 bytov), Žarnovica (125 bytov) a Veľký Krtíš (110 bytov). V ostatných okresoch kraja bol počet začatých bytov v sledovanom období výrazne nižší.

Ku koncu sledovaného obdobia bolo v kraji rozostavaných 4 664 bytov. V porovnaní s rovnakým obdobím vlni vzrástol počet rozostavaných bytov o 763. Z územného hľadiska bolo najviac rozostavaných bytov v okresoch Banská Bystrica (1 666 bytov), Zvolen (519 bytov), Lučenec (450 bytov), Veľký Krtíš (401 bytov), Brezno (359 bytov) a Rimavská Sobota (330 bytov).

ŠÚ SR

Bezpečnosť by mala byť pre každého prvoradá

Od 1. februára 2009 platí u nás nový cestný zákon, presnejšie zákon o cestnej premávke, ktorý narobil šarapatu nielen vodičom áut, ale aj cyklistom. Tento zákon zaviedol používanie ochranných prilb na všetkých cestách mimo obcí a miest. Deti do pätnásť rokov by mali nosiť prilbu aj v meste a deti mladšie ako desať rokov sa môžu bicyklovať bez dohľadu len na cestičkách pre cyklistov, poľných cestách, v lesnej a obytnej zóne. Ceny detských prilb sa pohybujú od desať do štyridsať eur, pre dospelých začínajú na trinástich eurách a tie najkvalitnejšie, vhodné pre profesionálov, kúpíte až za stošesťdesiat eur. Mnohým rekreačným cyklistom sa tento zákon vôbec nepozdáva. Kúpa prilby je pre nich ďalším „zbytočným“ výdavkom. Bezpečnosť by však mala byť pre každého prvoradá. Keďže korčuľári sú považovaní za chodcov, tí prilby mať nemusia. Ďalším príkazom zhora, a to nielen pre cyklistov, ale aj chodcov, je nosenie reflexných prvkov pri zhoršenej viditeľnosti, ak sa ocitnete na okraji cesty alebo krajnice. Keď budete jazdiť bez týchto reflexných prvkov alebo bez prilby, môžete dostať pokutu v blokovom konaní do šesťdesiat eur, v správnom konaní až do sto eur. Za jazdu pod vplyvom alkoholu hrozí cyklistovi pokuta v blokovom konaní do šesťstopäťdesiat eur a v správnom konaní od stopäťdesiat do osemsto eur.

(TASR)

naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa ■ naša anketa

Poznáte povinnosti, ktoré cyklistom určuje zákon?

Text a foto:
V. Kúkolová

Martin VESELOVSKÝ, 10 - ročný
- Myslím si, že na bicykloch by sme mali nosiť prilbu. Doma mám staršiu, z ktorej som už vyrástol a tlačí ma. S mamou sme sa o tom rozprávali a chystáme sa čo najskôr kúpiť novú, ak nechcem dostať pokutu.

Kristián HVASTA, 5 - ročný
- Otec mi kúpil prilbu keď som sa naučil bicyklovať bez pomocných koliesok a nosím ju rád už vyše roka. Bicyklujem sa každý deň v škole som už veľký, chodím do škôlky, do veľkej triedy.

Andrea ŠKODOVÁ, 13 - ročná
- Čítala som, že ide o povinnosť nosiť prilbu a reflexnú vestu na cestách mimo miest a obcí. S kamarátkami sa bicyklujeme len v niektorých častiach mesta, takže som prilbu nenosila, ale podľa nového zákona ju budem musieť mať.

Ľudovít ČELLÁR, 75 - ročný
- Uzákonenie povinnosti pre bicyklistov a chodcov by malo prispieť k ich väčšej bezpečnosti. Prilbu zatiaľ nemám, pohybujem sa hlavne po meste, avšak na chatu vo Vagnári si budem musieť nejakú kúpiť, najlepšie viacúčelovú, nakoľko rád športujem.

Peter KOMPÁNEK, 13 - ročný
- To sledujú rodičia, ktorí mi v apríli kúpili novú prilbu, neprekáža mi, veď ma má chrániť pred nebezpečnejšími pádmi, tým som sa zatiaľ vyhol. Aj kamarát dostal nedávno novú prilbu, takže sme na jazdu dostatočne vybavení.

Pracovníci nával zvládali.

F. A. Nociarová

Prvé kolo šrotovného trvalo necelé tri týždne. Podľa tempa, aké nabehlo hneď v prvý deň druhého kola šrotovania, na ktoré vláda vyčlenila dotáciu 22,1 milióna eur, to vyzeralo tak na dva – tri dni. Rozbeh druhého kola 6. apríla sprevádzal veľký nával majiteľov starých automobilov u všetkých autorizovaných spracovateľov. V prvý deň zošrotovali na Slovensku sedemtisíc vozidiel, tretinu z očakávaného počtu.

Záujem o štátnu dotáciu podporenú predajcami bol obrovský. V spoločnosti ŽP EKO QELET, ktorá patrí medzi najväčších spracovateľov autovrakov na Slovensku, bolo v prvý deň na jej desiatich zberných miestach a dvoch autorizovaných pracoviskách prevzatých deväťstoštyri a v druhý deň už tisícdvadsať dva automobilov. Hoci prvé správy avizovali rýchle vyčerpanie šrotovného, záujem ochabol. V ŽP EKO QELET, ako

Aj napriek nezvyčajnému množstvu zákazníkov vládla tu disciplína

F. A. Nociarová.

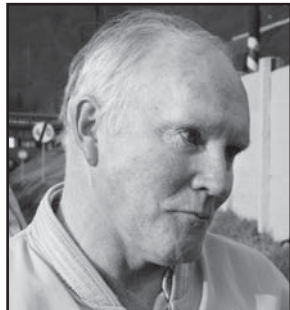
Šrotománia zachvátila aj ŽP EKO QELET a my sme boli pri tom Majiteľka sa spamätala v poslednej chvíli

Daniel URBANOVIČ

Ing. Bartolomej HOLINĎÁK

Miroslav SITÁR

Milan GREGUŠ

Peter MARTINEC

nám povedal obchodný riaditeľ Ing. Viliam Ryšavý, už v tretí deň klesol na polovicu a prevzali len štyristodvadsaťštyri a vo štvrtok dvestotriásť áut. Na našu otázku, či sa vyskytli aj nejaké pikošky, s úsmevom vylíčil situáciu, ako si jedna majiteľka „zabudla“ v aute svojho psieho miláčika. Auto už bolo pripravené na likvidáciu, keď sa spamätala a začala strašne kričať. Psíka zachránili v poslednú chvíľu.

V ŽP EKO QELET, prevádzka Piesok, sa podľa slov vedúceho závodu Ing. Mateja Jakubču síce so žiadnym úsmevným zážitkom nestretli, situácia bola inak podobná ako v celej spoločnosti. V prvý deň bol veľký boom, na zošrotovanie prevzali deväťdesiatpäť automobilov. V druhý deň už záujemcovia stáli v rade od druhej v noci a pre mimoriadny záujem bol zostavený, podobne ako v Hliníku nad Hronom, poradovník. Na zošrotovanie bolo prevzatých stoosemdesiatšesť automobilov. V stredu

Peter KOBÍK

Peter SRNKA

Anna PALIDEROVÁ

sa situácia neočakávane zvrtila a bolo to v porovnaní s predchádzajúcim dňom už len dvadsaťštyri a vo štvrtok štrnásť áut.

Ako zhodne konštatovali obidvaja zástupcovia, predpoved', že limit bude vyčerpaný ešte do Veľkej noci, sa nenaplnila a nesporne sa pod to podpísala obchodná politika predajcov automobilov. V utorok, po veľkonočných sviatkoch, v neskorých popoludňajších hodinách bol celoštátny limit vyčerpaný a v našej spoločnosti ŽP EKO QELET ešte v tento deň prevzali na zošrotovanie spolu 286 automobilov.

Daniel URBANOVIČ, Bravčovo

- Mój Fiat má osemnásť rokov a kúpu nového auta som už plánoval. Šrotovné mi preto prišlo vhod a urýchlilo moje rozhodnutie zameniť staré za nové. Rozhodujem sa, či kúpim Citroën Picasso, Fiat alebo Kiu.

Ing. Bartolomej HOLINĎÁK, Podbrezová

- Škoda, že nie je tu nejaký systém. Mohli by zapísať koľko áut vybavia a ostatní by mali prísť neskôr. Ja som ani nechcel meniť auto, ale v utorok mi sadlo a rozspalo sa pod pružinami. Je to dvadsaťročný Favorit. Myslel som si, že už so mnou vydrží. Od 1962 som verný Škode a tak si kúpim Škodu.

Miroslav SITÁR, Podbrezová

- Toto je tridsaťdvaročné auto a najzdených má dvestoštyridsať

kilometrov, čo už znamená únavu materiálu. Šrotovné som uvítal a neváhal som využiť túto možnosť na kúpu nového. Mám už objednaný najnovší model Peugeot 260 Plus.

Milan GREGUŠ, Ráztoka

- Ja som prišiel s otcovou Škodou 120. Má už veru vyše dvadsať rokov. Otec by ani nebol uvažoval o výmene auta, má už sedemdesiat rokov, ale keď je takáto šanca. Vymení ho pravdepodobne za staršieho Formana.

Peter MARTINEC, Jasenie

- Mój Fiat Uno má už dvadsaťštyri rokov a najazdených vyše štyristot tisíc kilometrov. Ak by nebola táto možnosť, ťažko by som ho predával, to už len dodrať načisto. Potešila ma táto možnosť a plánujem si kúpiť Kiu.

Peter KOBÍK, Brezno

- Doviezol som svoju Škodu 105, ktorá má už dvadsaťosem rokov. Plánoval som kúpu nového auta dlhšie, toto mi však prišlo veľmi vhod. Dnes nie je jednoduché pre mladú rodinu kúpiť si auto. Uspokojím sa s tým najlacnejším typom. Chcel som Daciú, tie sú vraj vypredané, tak možno to bude Renault Thalia alebo Fabia so základným vybavením.

Peter SRNKA, Podbrezová

- Mám Renault Clio, ktoré má už osemnásť rokov. Už som ho chcel meniť, je polorozpadnuté. Štátna dotácia som preto veľmi uvítal a iste mi pomôže pri kúpe nového auta. A čo to bude? Ešte som sa definitívne nerozhodol, ale asi Fabia.

Anna PALIDEROVÁ, Hronec

- Naša Škoda 105 má rok výroby 1988 a už bola nepojazdná, preto sme uvítali službu tejto spoločnosti, že nám zabezpečili aj odvoz vozidla na šrotovisko. Šrotovné rozhodne ovplyvnilo naše rozhodovanie o kúpe nového auta. Ten príspevok nám určite pomôže. Ešte sme sa nerozhodli čo kúpime, ale asi Kiu. *O. Kleinová*

V druhý deň už visel na dverách poradovník.

F. M. Jančovič

Spomíname s bývalým vrchným majstrom Štefanom Ballom

Valcovňa bezšvíkových rúr má tridsať rokov

Spolu s ďalšími štyrmi kamarátmi z Demandíc, dedinky na južnom Slovensku, podľahli náboru do hutníckych profesií podbrezovského učňovského strediska. Po skončení učňovskej sko-

ly traja zostali natrvalo. Štefan Balla je jedným z nich a Podbrezovčanom sa stal v roku 1953. Ako učeň býval v tzv. Valterovke, (terajší hotel Podbrezovan). Počas výučby sa postupne oboznamoval s výrobou a budoval si k Podbrezovej vzťah. To viedlo k jeho rozhodnutiu, usa-

diť sa tu a po vyučení nastúpil do valcovne hrubých plechov, tzv. plechotratre. Tu sa postupne od robotníka vypracoval na vrchného majstra.

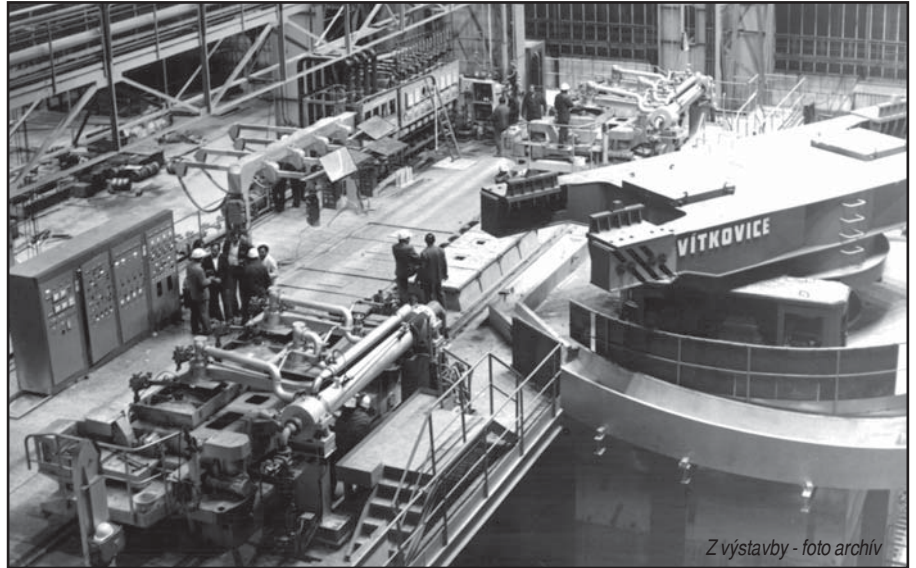
V novembri roku 1978 zastaralá technológia plechotratre uvoľnila priestor modernému zariadeniu pre plynulé odlievanie ocele a všetci zamestnanci boli preradení do novobudovanej pretlačovne (valcovne bezšvíkových rúr). Bolo to v predvečer jej otvorenia, ktorého tridsať rokov si pripomenieme 25. apríla.

Ako si spomínate na začiatky vo valcovni bezšvíkových rúr?

- Myšlienka výstavby tejto prevádzkarene sa spájala s požiadavkou výroby stále žiadanejších bezšvíkových rúr. Podbrezová sa mala stať najväčším dodávateľom týchto rúr pre krajinu RVHP.

Na začiatku bola jasná požiadavka, že prevádzka musí spĺňať všetky technologické parametre, aby lupy mohli byť využité na výro-

bu presne ťahaných rúr. Súčasne sa požadovalo, aby vsádzkou do tejto prevádzky boli ocelové bloky dodané z zahraničia. Najväčším dodávateľom bola západonemecká firma Demag Meer. Na tú dobu špičková technológia si vyžadovala zvládnutie náročných príprav. My sme do pretlačovne boli z plechotratre preradení v čase, keď sa postupne začínala skúšobná prevádzka. Bolo to na sklonku roka 1978. Keďže šlo o najmodernejšiu výrobu svojho druhu v strednej Európe, prípravy boli náročné aj z hľadiska personálneho obsadenia. Ved' len ovládacích panelov tu bolo nainštalovaných dvadsaťdva. Ľudí bolo potrebné zaučiť. Dva mesiace sme boli na zácivku v Chomutove, kde už s výrobou rúr v pretlačovni mali skúsenosti. Tam sa uskutočňovali aj prvé technologické skúšky valcovania ocelových blokov vyrobených už v Podbrezovej. Na začiatku sme boli traja majstri. Ja som mal na starosti elongátor. Individuálne

Z výstavby - foto archív

trvalo päť rokov.

Bola to náročná stavba, zhruba štyridsať percent zariadení bolo dodaných zo zahraničia. Najväčším dodávateľom bola západonemecká firma Demag Meer. Na tú dobu špičková technológia si vyžadovala zvládnutie náročných príprav. My sme do pretlačovne boli z plechotratre preradení v čase, keď sa postupne začínala skúšobná prevádzka. Bolo to na sklonku roka 1978. Keďže šlo o najmodernejšiu výrobu svojho druhu v strednej Európe, prípravy boli náročné aj z hľadiska personálneho obsadenia. Ved' len ovládacích panelov tu bolo nainštalovaných dvadsaťdva. Ľudí bolo potrebné zaučiť. Dva mesiace sme boli na zácivku v Chomutove, kde už s výrobou rúr v pretlačovni mali skúsenosti. Tam sa uskutočňovali aj prvé technologické skúšky valcovania ocelových blokov vyrobených už v Podbrezovej. Na začiatku sme boli traja majstri. Ja som mal na starosti elongátor. Individuálne

technologické skúšky a ladenie pretlačovacej stolice a redukčnej valcovne si vyžadovalo množstvo trepezlivosti a náročnej práce. V zariadení boli aj novinky, s ktorými sme dovtedy neprišli do styku, spomeniem napríklad hydraulický sklep dierovacieho lisu, ktorý nepoužíval akumulátor, ale mal sedem elektromotorov po 6 kW, nárazovo vyvíjajúci tlak až po 250 atmosfér, samorovnacie chladiace pole, nožnice na strihanie kontizliatkov fungovali na modernejšom princípe...

Pretlačovňa bola spustená 25. apríla 1979. Ako pri každej veľkej stavbe, aj pri tejto sa vyskytlo množstvo problémov pri nábehu, odhalili sa kolaudačné závady, stavebné i technologické, ale tak to už chodí. Postupne sme nábeh zvládali a ľudia prijímali nové poznatky so zariadením, boli nadšení pre novú technológiu.

Ako vnímate prevádzkareň po tridsiatich rokoch?

- Som už trinásť rokov na dôchod-

ku a tak už môžem sledovať vývoj valcovne len z Podbrezovana. Dočítal som sa o mnohých úspechoch prevádzkarene a nepochybne k tomu prispela aj rozsiahla modernizácia, ktorá sa uskutočnila najmä od vzniku akciovej spoločnosti. To, že prišla nečakane zlá doba a všetko sa skomplikovalo, nemožno vycíť nikomu. Chcel by som všetkým železiarom zaželať, aby sa to rýchlo skončilo a aby sa opäť mohli hrdiť úspechmi.

O. Kleinová

Viete, že...

v čase výstavby, ale aj v prvých rokoch po otvorení prevádzkarene volali pretlačovňa? Tento názov vznikol prebratím názvu z protlačovne Chomutov čo bolo odvodené od pretlačovacej stolice. Neskôr bola prevádzkareň v Chomutove premenovaná na valcovnu trub a u nás na valcovňu bezšvíkových rúr.

Kolektív z plechotratre, ktorá bola zrušená

Prečítali sme za vás

Kríza v oceliarskom priemysle

Svetová kríza má ďalekosiahle dopady aj na firmy oceliarskeho priemyslu. Európski oceliari uvádzajú, že kríza postihla stratou zamestnania alebo kratším pracovným časom každého šiesteho zamestnanca. Pokles dopytu postihol okolo 72 tisíc pracovných miest, resp. 17 percent zo 440 tisíc pracovných miest v oceliarskom priemysle Európskej únie.

Firma Voestalpine pripravuje ziadost o rozsiahlejšie skrátenie pracovného času ako plánovali. Rakúska oceliaren, ktorá oceľ aj spracúva, v januári oznámila, že skrátený pracovný čas sa bude týkať približne desiatich percent z jej celkového osadenstva (približne 42 tisíc zamestnancov). Úprava sa počítať dotkla 2 500 zamestnancov vo výrobe ocele a 1500 ľudí v automobilovej divízii. Tento počet vzrástol na 7 600, z čoho 5 500 je v Rakúsku a mal by ďalej rásť. Podľa

výkonného riaditeľa Wolfganga Edera v máji a v júni očakávajú hromadné rozšírenie skráteného pracovného času.

Švédsky výrobca elektrotechnickej ocele Surahammars Bruk, ktorého vlastní Cogent Power, súčasť skupiny Corus, plánuje kvôli ekonomickému poklesu znížiť počet pracovných miest o 75 ľudí. Spoločnosť zvyčajne vyrába okolo 110 tisíc ton elektrotechnickej ocele ročne, z čoho 85 percent vyváža. Globálna recesia zažíva pokles dopytu po tomto druhu ocele. Výrobu tohto materiálu znížili aj v ThyssenKrupp.

Spoločnosť ArcelorMittal Spain sa rozhoduje či zastaví prevádzku jednej z dvoch vysokých pecí v Gijon v severnom Španielsku. Integrovaná oceliaren v Gijon vyrába hrubé plechy, valcovany drôt a kolajnice. Zastavenie prevádzky, ktoré by tiež mohlo mať reťazový účinok na závody spoloč-

nosti vyrábajúce plochú oceľ v Sestao a Valencii, plánujú na obdobie medzi druhým a tretím štvrťrokom 2009. Rozhodnutie padne podľa vývinu situácie na trhu. Spoločnosť zvažuje programy dočasného prepúšťania a podporu zamestnancov, aby si posunuli ročnú dovolenku na skoršie obdobie.

Firma Arcelorm plánuje znížiť výrobu a počet svojich zamestnancov preradením do technickej (formálnej) nezamestnanosti. Dôvodom je prudký pokles dopytu po oceli. Najväčšia rumunská oceliaren prevedie 12 500 zamestnancov na podmienky technickej nezamestnanosti v desaťdňových rotujúcich zmenách. Vo vyhlásení spoločnosti sa uvádza, že týmto opatrením sa spoločnosť prispôbuje ťažkým ekonomickým podmienkam. Firma v Galati vyrába sochory, hrubé plechy, zvitky a rúry.

Zdroj SITA, Steel Business Briefing (Oceľ východu)

Windows XP a Office 2003 odchádza do dôchodku

Spoločnosť Microsoft oznámila, že 14. apríla zruší hlavnú fázu podpory pre Office 2003, teda rovnaký deň, keď začne odsúvať do ústrania aj Windows XP. Už v roku 2008 skončila firma s vydávaním aktualizácie pre SP2. Office 2003, ktorý bol naposledy výrazne updatovaný v októbri 2007 Service Packom 3 (SP), prestane byť podporovaný najneskôr do dvoch týždňov a bude preň k dispozícii len predĺžená podpora. Pre Microsoft je to typické, každý svoj produkt drží päť rokov v popredí a potom ho preradí na vedľajšiu kolaj na ďalších päť rokov. Microsoft vydal Office 2003 v novembri 2003. Podľa štandardných postupov firmy Microsoft prvoradá podpora zahraničnej bezplatnej opravy – bezpečnostné patche a ďalšie upgrady proti bugom – pre všetkých používateľov. Počas predĺženej podpory však Microsoft ponúka opravy (okrem bezpečnostných) len firmám, ktoré podpísali so spoločnosťou Microsoft zmluvu o podpore. Office 2003 je už

druhý dôležitý produkt firmy Microsoft, ktorý je preradený do „dôchodku“ v posledných dvoch týždňoch. Spoločnosť 14. apríla presunie do predĺženej podpory aj Windows XP, svoj najúspešnejší operačný systém. O ňom sa to však vedelo už skôr, správa týkajúca sa Office 2003 je novinka. Microsoft takisto varoval 2. apríla používateľov pred hackermi, ktorí objavili kritický neopatchovaný bug v aplikácii PowerPoint 2003, čo je nástroj na tvorbu prezentácií, ktorý je súčasťou každého Office 2003. Spoločnosť ešte nezverejnila, kedy vydá patch proti tomuto riziku. Microsoft bude pokračovať v ponuke bezpečnostných updatov pre všetkých majiteľov Office 2003 počas predĺženej podpory. Takisto bude, samozrejme, pravidelne obnovovať opis odpadovej pošty pre aplikáciu Outlook, čo je e-mailový klient, súčasť balíka Office. Predĺžená podpora Office 2003 sa skončí 8. apríla 2014.

((Computerworld))

Reprezentanti SSOŠH ŽP skončili na súťaži - vo frézovaní bol Martin Vrto desiata a v sústružení Patrim Medved' deviata.

Študentské okienko

KOVOJUNIOR 2009

CECH KOVO Českej republiky vyhlásil v dňoch 6. až 7. apríla ôsmy ročník celoštátnej súťaže zručnosti žiakov stredných škôl KOVOJUNIOR 2009, v odboroch strojných obrábanie, sústruženie a frézovanie. Organizátorom podujatia bola Stredná škola technická v Žďári nad Sázavou.

Súťaž bola zameraná na praktické skúsenosti žiakov tretích prípadne druhých ročníkov stredných technic-

kých škôl z celej Českej republiky. V dvojčlenných družstvách reprezentoval svoju školu jeden žiak v sústružení a jeden žiak vo frézovaní. Do súťaže sa prihlásilo pätnásť škôl z Českej republiky a jedno zahraničné družstvo – reprezentanti Súkromnej strednej odbornej školy hutníckej Železiarni Podbrezová zo Slovenska.

Po zabezpečení objektívnych podmienok pre praktickú časť súťaže boli

súťažiaci rozdelení do dvoch skupín. V kategórii frézovanie zvíťazil Marek Pol zo SŠT v Žďári nad Sázavou, v kategórii sústruženie Miloslav Cejnek zo SOU Jana Tiraye z Velkej Bíteše. V kategórii družstiev, k veľkej radosť žďarských fanúšikov, zvíťazil tím zo SŠT v Žďári nad Sázavou, v zložení Marek Pol a Josef Vondráček. Celkovým víťazom súťaže sa stal Miloslav Cejnek zo SOU Jana Tiraye z Velkej

Bíteše. Víťaz súťaže bude reprezentovať strojársky odbor v projekte „Zlaté české ručičky.“ Zvláštnu cenu obdržalo aj jediné súťažiacie dievča – Věnceslava Hlaváčková zo Strednej školy technickej v Opave.

Celoštátnu súťaž podporili sponzori - mesto Žďár nad Sázavou, profesijné zväzy – Zväz priemyslu a dopravy Českej republiky, Zväz strojárkej technológie Českej republiky a hlavne, strojárkej firmy. Medzi hlavných sponzorov patrila opäť firma ŽDAS, a.s., ktorá venovala i vecné ceny pre víťaza jednej z kategórií.

Kvalita znalostí a zručností účastníkov bola vyhodnotená a ceny účastníkom a víťazom odovzdali

v priestoroch starej radnice mesta Žďár nad Sázavou predstaviteľmi mesta – starosta Mgr. Brychta, predstaviteľmi vedenia SŠT v Žďári nad Sázavou a zástupcovia sponzorujúcich firiem. Ceny za firmu Ždas, a.s., odovzdal personálny riaditeľ Ing. Zbyněk Kadlec.

U všetkých účastníkov oceňujeme nielen ich výsledky v súťaži, ale predovšetkým ich vzťah k zvolenej profesii. Celoštátna účasť zástupcov technických škôl potvrdzuje, že o strojárkej profesii je záujem a technické školy vedú pripraviť kvalitných budúcich odborníkov.

Mgr. Dana Fialová,
asistentka PR Ždas, a.s.

Foto: J. Zákalkický

Storočnica Čiernohronskej železnice

Ôsmeho januára uplynulo presne sto rokov od slávnostnej chvíle začatia prevádzky na 10,3 kilometrov dlhom hlavnom úseku F. G. V. – Fegete Garamvölgyi Vasút – lesnej železnice v údolí rieky Čierny Hron. Pre pripomienku tak významného výročia sme zvolili tradičný termín otvorenia sezóny 1. až 3. mája. Piatok (1.5.) bude určený predovšetkým pre pozvaných hostí a väčšina miest vo vlakoch bude preto rezervovaná „iba na pozvánky“. V sobotu zopakujeme celý program, ale už bez rezervácií - pre verejnosť. V nedeľu sa chceme napokon venovať budúcnosti Čiernohronskej železnice s ukázkami modernjších vozidiel i spôsobov prepravy a prekládky dreva v Hronci.

Osvedčenou tradíciou zostávajú mimoriadne vlaky zo Zvolena do Hronca a späť, ktoré zabezpečuje Železničná spoločnosť Slovensko, tento raz v prevádzke po všetky tri dni osláv. Vzhľadom na skutočnosť, že ŽS SK nedisponuje vlastnými historickými vozidlami, ani parnými lokomotívami, objednáva si tento výkon u občianskeho združenia Klubu historickej techniky Zvolen. Potvrdená je zatiaľ iba jazda parnej lokomotívy 422.0108 na 1. mája. V ďalších dňoch bude zrejme zvolený lacnejší variant na Horehroní, doposiaľ neokukaných a ešte novotou voňajúcich motorových súprav, tzv. „bagnetiek“.

Medzi Chvatimechom a Hroncom uskutočnime ďalšie z rady zaujímavých súbežných jász „veľkého“ a „malého“ vlaku, okorených spoločným statickým fotením parných lokomotív na priecisti pred zlievarňami v Hronci. Po prestupe cestujúcich sa modernejšia časť osobných vlakov ČHŽ, s lokomotívami, vypraví v predstihu do odbočky Svätý Ján, kde „Vatričkový kráľ“ podá cestujúcim írečité drevorubačské raňajky. Veríme, že príjemným doplnením chuťových vnemov bude kavalkáda ostatných vozidiel ČHŽ v trinásťpromilovom

stúpaní hlavnej trate do Čierneho Balogu – drezíny, parné i motorové lokomotívy, historické i moderné vozne, pracovné traťové stroje a vôbec všetko, čo dnes chodí po balockých úzkych koľajničkách bude postupne defilovať pred zrakmi divákov.

Kultúrny program vo Vydrovskej doline, spojený s otvorením sezóny Lesníckeho skanzenu, výstavou vozidiel ČHŽ, parných valcov, Sýčovej drobnej železnice, Železnice bez koľají a ďalších atrakcií bude vyvrcholením celých osláv a podakovaním všetkým tým, ktorí sa pricinili o zachovanie ČHŽ do dnešných dní.

Večerné programy v kultúrnych

domoch v Čiernom Balogu a Hronci, s originálne napísanou divadelnou hrou o osudoch lesnej železnice, budú ako dufame už iba onou povestnou čerešníčkou na torte so sviečkami, ktorú si železnička istotne za svoju vernú storočnú službu verejnosti i regiónu zaslúži!

Zostáva tak iba všetkých čo najsrdečnejšie pozvať, cestovné vo všetkých vlakoch je bežné – bez akýchkoľvek príplatkov, tak ako je uvedené v príslušných cenníkoch ŽS SK a ČHŽ (internetová stránka www.chz.sk).

S pozdravom „Nech to para tlačí!“

Aleš Bílek

Prekvapením pre návštevníkov bude aj historická parná lokomotíva.

Závodná železnica, ktorá spájala Podbrezovú s Hroncom, sa začala stavať v roku 1876. Od začiatku bola rozvetvená k jednotlivým prevádzkarňam v oboch závodoch. V Podbrezovej prekračovala Hron a po jeho ľavom brehu viedla pozdĺž dnešnej trate k Chvatimechu. Skalný ostrov, pred dnešnou zastávkou Chvatimechu, prechádzala takmer sto metrov dlhým tunelom (jediným na úzkorozchodných železničiach), uzatváraným drevenými vrátami. Za Chvatimechom uhybala vpravo a pozdĺž Čierneho Hrona sa vinula až do starého závodu v Hronci. Do prevádzky bola daná 25. októbra 1879 (prevádzka na nej bola ukončená 27. októbra 1992) a 25. októbra bola zaznamenaná aj prvá doprava osôb po tejto trati. Začiatkom dvadsiateho storočia v úseku Chvatimech – Podbrezová existovali paralelne dve železničné trate – pôvodná závodná úzkorozchodka Hronec – Podbrezová (750 milimetrov) a normálnorozchodná trať (760 milimetrov) MÁV. V roku 2003 bolo rozpracovaných osem variantov vedenia trate Čiernohronskej železnice v hlavnej doline, vrátane

Na závodnú bola napojená aj lesná železnica

rôznych pripojení na železnice MÁV. Nakoniec bola využitá existujúca úzkorozchodná železnica, na ktorú sa v Hronci napájala lesná železnica do Čierneho Balogu. S jej výstavbou sa začalo v r. 1908 a už 8. januára 1909 začala pravidelná prevádzka na tejto trase. Ďalšie vetvy dnes Čiernohronskej železnice sa stavali postupne a viedli do väčšiny dolín povodia Čierneho Hrona. Ich celková dĺžka dosiahla 132 km a šplhali sa až k tajomného Dobročského pralesu pod Klenovským Veprom. V dobe najväčšieho rozkvetu prevádzku železnice zabezpečovalo sto pätnásť zamestnancov a popri zväžaní dreva (až 330 tisíc m³ ročne) sa ňou denne prepravilo do zamestnania 200 až 250 osôb.

V roku 1982 bola z rozhodnutia vlády definitívne zastavená prevádzka na zostávajúcich 36 km trate, v tej dobe už, poslednej lesnej železnice na Slovensku. Zariadenie i technika boli určené na zošrotovanie. Že sa tak nestalo, o to sa zaslúžila skupina nadšencov aktivitami, ktoré zorganizovala na záchranu lesnej železnice. Patril medzi ne (v lete 1983) prvá bezplatná brigáda pod názvom „Strom života“ a zapísanie zvyšných 17 kilometrov trate do zoznamu kultúrnych pamiatok.

Podbrezovské železiarne boli aj v druhej polovici dvadsiateho storočia nápomocné pri zachovaní funkčnosti tejto technickej pamiatky. Disponovali kolektívom opravárov parných rušňov, ktorí zabezpečovali ich prevádzkyschopnosť. Pod vedením majstra Petra Ličku a Jána Hrašku, dopravci opravili parné rušne nielen pre Čiernohronskú železnicu (v rokoch 1975 - 1990), ale aj pre Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre (v roku 1988 to bol parný rušeň Kraus – Linz, typ z roku 1908), ale aj ďalšiu technickú pamiatku pre kysuckú železnicu vo Výchylkovke (rušeň z roku 1910).

(vk)

je najčastejšou bakteriálnou príčinou bežných ochorení, akými sú zápal stredného ucha a zápal pľúc. Je tiež pôvodcom závažných invazívnych ochorení (meningitída, otrava krvi), ktoré sa môžu skončiť úmrtím alebo trvalým poškodením zdravia, najmä sluchu a reči. Pneumokoky predstavujú najväčšie riziko práve pre najmenšie deti, ktoré môžeme dnes vďaka povinnému očkovaniu proti tejto baktérii chrániť. Riziko vzniku ochorenia je výrazne vyššie chronickými ochoreniami, **PNEUMOKOK** závažného pneumokokového aj u detí, ktoré trpia rôznymi napr. dýchacích ciest, srdcovo-cievneho aparátu alebo poruchami imunity. Tieto deti tvoria tzv. rizikové skupiny, ktoré sú definované v presnom zozname lekárskej diagnózy. Patria do neho predčasne narodené deti, prípadne trpiace chronickými respiračnými alebo kardiologickými ochoreniami, deti s poruchami obličiek, sleziny, deti s metabolickými alebo imunitnými poruchami či onkologicky choré deti.

Zmeny v očkovaní

Nová kategorizácia liekov, ktorá je v platnosti od prvého apríla tohto roku mení úhradu konjugovanej pneumokokovej vakcíny pre deti z rizikových skupín. Doteraz zdravotné poisťovne hradili očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam konjugovanou vakcínou deťom z rizikových skupín do veku päť rokov. Od 1. apríla 2009 budú zdravotné poisťovne túto vakcínu plne hradit deťom z rizikových skupín len do dvoch rokov veku.

V rámci povinného očkovania detskí lekári v súčasnosti očkovujú proti pneumokokovým infekciám

každé dieťa narodené po 1. januári 2009 a to na základe očkovacieho kalendára vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Je potrebné pripomenúť, že povinné očkovanie je plne hrazené zo zdravotného poistenia. Pre zabezpečenie účinnej a dlhodobej ochrany proti pneumokokovým ochoreniam je potrebné dodržať očkovaciu schému, teda podať dieťaťu správny počet dávok pneumokokovej vakcíny. Zdravotné poisťovne hradia konjugovanú vakcínu proti pneumokokom aj deťom narodeným

v roku 2007 a 2008, u ktorých bolo očkovanie začaté ešte v minulom roku a je potrebné ho ukončiť podľa schválenej schémy očkovania. Špecifickou skupinou sú deti narodené v októbri až decembri minulého roka. Nepatria do skupiny, pre ktorú je očkovanie proti pneumokokom povinné a vzhľadom na ich vek nebolo možné začať očkovanie už v roku 2009. O hradení vakcíny pre tieto deti rozhodli jednotlivé zdravotné poisťovne individuálne.

Jana Pôbišová,
Senior Manager,
SEESAME Communication Experts

Zmijovec

Zažili ste už nepríjemný zápach, ktorý sa šíri z izbového kvetu? Ak áno, mohol to byť Zmijovec – *Amaranthus*, ktorý pochádza z tropickej džungle juhovýchodnej Ázie. Domorodci ho nazývali aj diablov jazyk, voodoo ľalia, leopardia palma, hadia palma. Zaujímavé je, že podzemná časť rastliny – hľuza – je jedlá. V Ázii ju pripravujú pečenú, varenú alebo nakrájanú na plátky ju vysušia, zomelú na múku a používajú na prípravu rôznych jedál. Ak by ste chceli takýto kvet pestovať aj vy, najlepšie bude premiestniť ho tam, kde vám jeho zápach nebude vadíť.

Foto: V. Kúkolová

Na Juraja sa zem otvára

Duchovnou kultúrou nášho ľudu sa prepletala ľudová viera v čisté a nečisté sily pôsobiace v prírode. S takýmito predstavami sme sa stretávali aj na svätého Juraja, 24. apríla. Je to deň, ktorému sa v ľudovom kalendári pripisuje predeľ medzi zimou a nastupujúcim letom. Ľudia vraveli „Na Juraja sa zem otvára“, alebo „Do Dura nerastie nič, aj keby kliešťami ťahal zo zeme, po Đure všetko ide von, aj keby kladivom zatĺkal.“ V tento deň vychádzali na svet temné sily, bol to aj tzv. stridží deň, kedy mohli neopatrným ľuďom tieto sily poškodiť. Preto sa večer pred sviatkom zakladali ohne, ktoré mali nečisté sily zahnať. Zároveň sa pri nich zabávala a spievala mládež, chlapci preskakovali ohne. Aby oziminy dobre rástli, odporúčalo sa pováfať v nich noc pred Jurajom. Počas jurskej noci bolo dovolené vystrájať také kúsky, ktoré inak boli na dedinách nemysliteľné. Mládenci napríklad ukradli gazdovi brány, vyvlekli ich na strechu domu alebo vysoko na strom zvesili kolesá z voza. Niekedy taktó poskladali na strechu domu celý voz. Zabávala sa na tom celá dedina. Humor, bujarosť a neviazanosť sa na Juraja tolerovali, bol to akýsi ventil, ktorý je v múdro riadenom spoločenstve ľudí potrebný. V horských oblastiach slovenských Karpát zvykli v tento deň na salašoch vyháňať ovce na spoločnú pašu a kravy vyšli po prvý raz po zime von z bezpečia maštali. Aj s týmito úkonmi súviselo veľa zvykov, ktoré mali zabezpečiť zdravie zvierat a ich bohatú úžitkovosť. Okrem sviatku sa začalo aj obdobie zberu rôznych divo rastúcich rastlín, ktoré ľudia pokladali za liečivé. Najlepšími znalcami ľudových liečebných praktík boli pastieri, bačovnia, babice, ktoré pomáhali ženám pri pôrodoch a baby bylinkárky. V niektorých oblastiach, najmä na Turci, sa na výrobu liečivých olejov špecializovali olejkári, pripravovali oleje z rozmarínu, borievky, kosodreviny, limby, rasce, spolu s liečivými tinktúrami a masťami, ktoré predávali nielen na Slovensku, ale aj v Európe, i v Ázii.

Dedinský ľud na jar zbierať po chotároch svieže listy žihľavy, púpavy, podbeľa, šalvie, slezu, skorocelu, pľúcnik lekársky, prasličku, sušil ich a užíval, najmä ako liečivé odvary. Z čerstvých listov vedeli uvariť aj chutné pokrmy.

Diétne, ale s chuťou

ŠTIAV (HONT)

Na husacej alebo kačacej masti speníme hladkú múku, pridáme asi dve hrste umytého a nakrájaného štiavu (šťavel). Zalejeme vodou, mliekom a zahustíme smotanovou zátrepkou. Podľa chuti pridáme soľ. Podobne sa dá uvariť aj polievka z hlávkového šalátu, ktorú po uvarení môžeme prichutiť troškou octu.

Náš tip:

Ak chceme polievku zlepšiť, do zápražky pridáme nadrobno posekaný cesnak (pozor, aby sa neprepáli) a do zátrepky rozšľahaný žltok. Na tanieri môžeme dochutiť posekanou petržlenovou vňaťou, tymianom a šalviou.

POLIEVKA ZO ŽIHLAVY

Koreňovú zeleninu a cibulu pokrájame na rezance, vložíme do viacej vody a varíme. Asi štyri hrste mladej žihľavy umyjeme a na sitku sparíme vriacou vodou. Potom ju pridáme do polievky, osolíme a spolu všetko uvaríme. Mäkkú zeleninu a žihľavu pretrieme cez sito. Z masla a múky urobíme zápražku, zalejeme vodou, vlejeme ju do zeleninového vývaru, pridáme pretretú zeleninu a znovu povaríme. Do horúcej polievky pridáme trochu cesnaku rozotreného so soľou a majorán. K polievke podávame opožrený chlieb.

Náš tip:

Zápražku môžeme urobiť na slaninke, polievku zjemniť dvomi lyžicami kyslej smotany a na tanieri posypať troškou strúhaného syra.

ŽP GASTRO servis

Jedálny lístok 20. – 26. 4. 2009

Pondelok

Polievka: cesnaková s haluškami, pečivo
Vyprážený pangácus, zemiaková kaša, šalát
Maďarský hovädzí guláš, cestovina
Prekladané mäso s kelom
Šalát zo surovej zeleniny s jogurtom, pečivo
Morčacie soté na hrášku, mrkvový šalát
Žemľovka s tvarohom

Utorok

Polievka: francúzska, pečivo
Hamburské bravčové stehno, knedľa
Kuracie prsia s ananásom, hrozien. ryža, šalát
Kuracie soté s cigánskou omáčkou, halušky
Mexický šalát, pečivo
Zapekaná brokolica s tofu
Zem. knedličky sľivkové, mak. posýpka

Streda

Polievka: terchovská, pečivo
Domáca zabíjačka, zem., cvikla s chrenom
Bravčové mäso na rasci, tarhoňa, šalát
Restovaná hydínová pečeň, hráš. ryža, cvikla
Cestovinový šalát so šampiňónmi
Hovädzí guláš so zelenou fazuľkou
Buchty na pare s lekvárom, kak. posýpka, kakao

Štvrtok

Polievka: hrachová s krúpami, pečivo
Hov. dusené, chrenová omáčka, knedľa
Prírodný bravčový rezeň, ryža, šalát
Kuracie stehno so zeleninou a cestovinami
Šalát z červenej repy so syrom, pečivo
Špaldovo-zemiakové placky, zakysanka
Škvarkové pagáče

Piatok

Polievka: kláštorňá, pečivo
Vyprážený čevabčiči, zemiaky, šalát
Morčací rezeň na hubách, slov. ryža, šalát
Cestoviny s ricotto – špenátovou omáčkou
Svieži letný šalát, pečivo
Zapekaný brav. rezeň so syrom, obloha
Marhuľový koláč kysnutý, kakao

Sobota

Polievka: zeleninová s klobásou, pečivo
Debrečinský hovädzí guláš, knedľa

Nedela

Polievka: šošovicová kyslá, pečivo
Záhradnícke bravčové stehno, ryža, šalát

Jedálny lístok 27. 4. - 3. 5. 2009

Pondelok

Polievka: goralská, pečivo
Bratislavské bravčové stehno, knedľa
Pečené kur. stehno, zeleninová ryža, šalát
Karpatské lečo s klobásou, zemiaky
Syrové tajomstvo, pečivo
Kondičkový tanier
Makový koláč s čokoládou, kakao

Utorok

Polievka: zeleninová s haluškami, pečivo
Vyprážený bravčový rezeň, zemiaky, šalát
Kurací stroganov, cestovina
Držky na diabolský spôsob, knedľa
Vretenový šalát s brokolickou
Sójový guláš, ryža
Zapekané palacinky s tvarohom

Streda

Polievka: zem. kyslá s kôprom, pečivo
Pečené mor. stehno, červená kapusta, knedľa
Brav. mäso na čínsky spôsob, ryža, šalát
Tortelíny so šunkou, syrová omáčka
Hydínový šalát, pečivo
Pórový náyp, paradajkový šalát
Orechový závin, kakao

Štvrtok

Polievka: hov. s peč. haluškami, pečivo
Pražská hovädzia pečienka, slov. ryža, šalát
Bravčový tokáň, zemiaky, šalát
Zeleninová pizza so salámou
Zemiakový šalát so zelenou fazuľkou
Španielske pikantné kuracie stehno, obloha
Lievanec s džemom

Piatok (sviatok)

Polievka: gulášová, pečivo
Vypráž. kur. stehno, zem. šalát s majonézou

Sobota

Polievka: roľnícka, pečivo

Astúrsky brav. rezeň, zemiaky, uhorka

Nedela

Polievka: hrášková s hubami, pečivo
Kur. prsia s bazalkou a tymián., tarhoňa, šalát

Autor: PK	daj na určené miesto, ulož	T4	Pomôcky: AVANS, ALIVE	dodatkové číslo	pluh po maďarsky	druh strelnej zbrane	lietadlo (zastarale aj franc.)	niečo čo všetko vydrží a všetkému odolá	rozpráva ákavským nárečím	na tomto mieste		je v platnosti	retro-spektívny (skr.)	T5	zväzky raždia
olovo (chem.)			správa fakult. na VŠ sídlo dekana										prsník (básn.)		
pracuj s pluhom			T2 ruská rieka										umelecká technika nepracuj s ihlou		
kus poľa				meno Elizabety končatina									natrie (hov.) základné číslovky (000)		
tamten, henten					Jerryho kamarát tárajú, trepú				nesužuj súvisiaci s rybou						
existencia						poškodiť, porušiť Katarína (dom.)							osobné zámeno odborník		
Pomôcky: LEPT, ECA, ELE	pomôcka študentov preddavok (z franc.)						rýpali membrána						zinok (chem.) glg, dúšok		dedina východniarsky
argón (chem.)			obyvateľ Arábie značka tónu					T1 rozmielal					srd horské pastviny, lúky		
vonku				utiši, ukludní vial, vanul po česky						časť tela masa ľudí					
slov. rázovitý kraj					úhor po nemecky egyptský boh slnka				tlením dohorel 1001 v Ríme						
výrobca nitov							T3						hus po španielsky		
zosekla						živý, na žive (angl.)							149 rím. číslicami		

Jazykové okienko

Slová menovať a vymenovať patria do slovej zásoby spisovnej slovenčiny a každé z nich má presne vymedzenú obsahovú náplň. K chybám, t.j. k nespisovnému vyjadrovaniu dochádza vtedy, ako si tieto slová a ich významy začneme zamieňať. V najnovšom vydaní našej základnej kodifikačnej príručky Krátkom slovníku slovenského jazyka nájdeme presný opis významu obidvoch uvedených slovík. Sloveso menovať sa používa vo význame „uvádzať, uviesť meno“, napr. menovať niekoho na prvom mieste, menovať niekoho medzi neprijatými uchádzačmi, a má aj význam „volať, nazývať“, napr. menovať veci pravým menom, menuje sa po ňom táto ulica... Na vyjadrenie významu „poveriť funkciou“ máme v spisovnej slovenčine predponové sloveso vymenovať.

Menovať alebo vymenovať?

Od tohto dokonavého slovesa odvodzujeme nedokonavú podobu vymenúvať a od nej prídavné meno vymenúvací. Toto prídavné meno sa najčastejšie uplatňuje v spojení s podstatným menom dekrét. To znamená, že nesprávne vyjadrenia typu menoval ho za svojho nástupcu, menovali ho do vedúcej funkcie, menovali ho za profesora, menujem vás za člena tejto komisie, odovzdali mu menovací dekrét, prevzal si menovací dekrét, treba v ústnych a písomných prejavoch nahradiť náležitými výrazmi: vymenoval ho za svojho nástupcu, vymenovali ho do vedúcej funkcie, vymenovali ho za profesora, vymenúvam vás za člena tejto komisie, odovzdali mu vymenúvací dekrét, prevzal si vymenúvací dekrét.

(Zdroj: KSSJ)

Vylúštenú tajničku: Ohľad na verejnú mienku..., zasielajte do redakcie novín do 27. apríla 2009. Pre jedného z vás je opäť pripravené milé prekvapenie.

Odišli do dôchodku

V marci odišli do starobného dôchodku **Božena KRÁLIKOVÁ, Margita LÓCZIOVÁ.**

V mene vedenia Železiarní Podbrezová im ďakujeme za odvedenú prácu a do ďalších rokov života prajeme veľa slnečných dní.

Podakovanie

„Láska nezomiera, ľudia áno. Nechajte ma ísť. Najviac mi dokážete svoju lásku, keď ma necháte žiť vo vašich srdciach, myšliach a dobrých skutkoch.“

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť na poslednej ceste s našim drahým manželom, otcom a starým otcom

Jánom LUPTÁKOM z Mýta pod Ďumbierom.

Ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti, ktorými ste sa pokúšali zmierniť náš hlboký žiaľ. Zvlášť ďakujeme za dôstojnú rozlúčku Dychovej hudbe ŽP.

Smútiaca rodina

Spomienky

„Kto v srdciach žije, nezomiera.“

Dňa 19. apríla uplynú štyri roky od vtedy, čo nás opustil manžel, otec a starý otec

Jozef BOHÁČIK z Pohronskej Polhory.

S láskou spomínajú manželka, syn a dcéry s rodinami

...

„Odišiel od nás v rozkvetení mladosti a nám zostali srdcia plné bolesti.“

Dňa 25. apríla uplynú tri roky, čo nás nečakane opustil milovaný syn

Peter CHOVAN z Mýta pod Ďumbierom.

Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku. S láskou na neho spomínajú rodičia, bratia Ján a Slávko s rodinami, a ostatná rodina

Šanca pre šikovných štvrtákov

Riaditeľstvo Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša v Brezne na Pionierskej ulici č. 4 pozýva šikovných štvrtákov, so záujmom o matematiku a prírodovedné predmety, na prijímacie skúšky do 5.ročníka sekundárneho vzdelávania pre školský rok 2009/2010 - do triedy s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov

Prostredníctvom školského vzdelávacieho programu ponúkame prijatým žiakom vyučovanie obohatené o nový predmet Riešenie matematických problémov, vyučovanie informatiky a cudzích jazykov. Písomné skúšky z matematiky sa uskutočnia 24. apríla 2009 o 9. hod. v priestoroch ZŠ Karola Rapoša v Brezne. Prihlášku a ďalšie informácie vám poskytneme na tel. čísle 048/611 70 14 alebo na www.zsp4.edupage.org

Z tvorby našich čitateľov

NEZÁLEŽÍ NA OBDOBÍ

V januári tuhý mráz,
kreslí kvety na oknách.
Február je mesiac druhý,
ktorý býva v mraze tuhý.

V múdrych ľuďoch miesto mrazu,
chcú žiť, kvitnúť hneď a zrazu.
Bodrosť ducha tú ver mať,
smiech a lásku rozdávať.

Vzmáhať sa dobrými radami,
hriať láskou jak slnko lúčami.
Prehriať celú biosféru.
To je pravda na môj veru.

Láskou duša zraje,
slnkom telo zas.
Koncom leta v jeseni,
skloní sa jak hrozna klas.
By nás potom vínnym mocom,
pozvniel nad zimný čas.

Nezáleží na období,
náš lúč bude stále hriať.
Čo si teda viacej priať.
Nezáleží na období,
nezáleží na veku,
lež na láske k človeku.

(Mária Strmeňová)

Žrebovali sme

Výrok Monniera: „Človek je celý a vždy vnútorné slobodný keď chce,“ sa ukrýval v krížovke z čísla šesť. Víťazkou vecnej ceny, ktorú do súťaže venovala Ing. Véra Buláková, riaditeľka ŽP Bytos, s.r.o., sa stala Mária Zvaríková z Podbrezovej. Cenu si môže prevziať v redakcii novín.

Blahoželáme aprílovým jubilantom

pracovné jubileá

40-ročné

Anton HAVRAN, Jozef POHORELEC

35-ročné

Jaroslav FRGOLEC, Mária ŠAUROVÁ

30-ročné

Jaroslav BABNIČ, Olga KŇAZÍKOVÁ, Peter MEDVEĎ

25-ročné

Jozef MARÁK, Zdenko MAREK, Boris PÁNIK, Elena RABATINOVÁ, Eva RAČÁKOVÁ

20-ročné

Beáta BATISOVÁ, Milan BLAŽEČKA, Beáta MACULOVÁ, Ružena RAČÁKOVÁ, Miroslav SLUŠŇIAK, Jozef TREMSKÝ

životné jubileá

Štefan AUXT, Mariana ČUNDERLÍKOVÁ, Eva HONKOVÁ, Vladimír KALINEC, Marian ORAVKIN, Ladislav PETROVIČ, Vasil POLDAUF, Juraj POTANČOK, Milan RIDZOŇ, Jozef TELKA, Peter BABKA, Juraj BIRKA, Miroslav LOVÁS, Ludmila MARUŠKINOVÁ, Anna MEDVEĎOVÁ, Mária PINDIAKOVÁ, Vladimír POTKÁNY, Imrich RÁČZKO, Milan RONČÁK, Eva ŠUHAJDOVÁ, Jozef TREMSKÝ, Eva ŽITNÁ, Ondrej BROZMAN, Ing. Milan MACHEJ, Karol KRAMLÁ, Jozef PANČÍK

Objektívom A. Nociarovej zo súboja aspiranta na postup s posledným tímom prvej ligy (ŽP – FK DAC D. Streda B 1:0), ktorý vygradoval na breznianskom ihrisku infarktovým záverom. Domáci od 20. minúty až do samého konca zvädzali tuhý súboj s hosťujúcou defenzívou. V 29. min. mal nádejný pokus Kíška a v závere polčasu vyšli hostia z obrannej ulity, ale domáceho brankára vážnejšie neohrozili. V 54. min. pokus Bartalosa išiel veľa žrde Hanákovkej bránky. Domáci medzitým pokračovali v obliehaní súperovej šestnástky. V 56. min. Bartoš meter pred bránkou „nevpadol“ do gólovej prihrávky, v 59. min. po rohu Gajdošíkova hlavička skončila na brvne. V 68. min. sa parádne uviedol striedajúci Tírer a jeho lavačka, ktorou z 30 metrov druhýkrát opečiatkoval konštrukciu bránky. Domáci podkurovali hosťom najmä vysokými, nakopávanými loptami, z nich väčšinu brankár Minár spoločne s obrancami odvracal. V 90. min. prišla chvíľa domáceho Kostolného, ktorý najvyššie vyskočil na Tírerov center z trestného kopu a lopta skončila v sieti (1:0). Keďže zlomení hostia už do konca nič nepodnikli, domáci mohli sláviť zaslužené víťazstvo. (mv)

AS Trenčín – ŽP A 4:0 (0:0)

Góly: 87. a 89. Eberos, 58. Depetris, 77. Hlohovský, ŽK: 41. Gergel, 58. Depetris, 70. Hlohovský, 19. Gajdošík, 33. Gottwald, 54. M. Turňa. Pred 1721 divákmi zápas rozhodovali Štefan Leško, Erik Weiss a Dušan Hrčka. Najlepšia defenzíva v prvej lige dostala v Trenčíne tvrdú ranu. Futbalisti Podbrezovej inkasovali štyri góly, pričom ešte v prvom polčase to na gólovú nádielku zďaleka nevyzeralo. Trenčania sa „odtrhli“ posledných tridsať minút, keď k Depetrisovi do listiny strelcov pribudol Hlohovský a v závere, v rozpätí dvoch minút aj striedajúci Eberos. Podbrezovský tréner po zápase medzi novinármi krútil hlavou – vraj toto nie je Podbrezová, ako ju on pozná. „Takticky sme to v Trenčíne nezvládli,“ tak znel záver trénerovej analýzy, keď sme sa s ním zhovárali deň po. Podbrezovský kormidelník po prehre v Trenčíne veľa toho nenaspal, po príchode do Brezna ešte študoval zápas na „dévdedku.“ „V obrane sme závažné chyby neurobili. V prvom polčase sme domácich nepustili do vážnejšej šance. Problém bol skôr v tom – hovoril som o tom aj medzi polčasmi, že musíme viac tvoriť smerom dopredu,“ povedal R. Quaranta. „Druhá vec – už viackrát sa stalo, že keď inkasujeme ako prví, tak sa akoby splašíme a všetci sa snažia hrnúť do útoku. Pri troch góloch, ktoré sme v Trenčíne inkasovali, boli takmer všetci hráči na súperovej polovici. V takýchto situáciách si musia hráči zachovať väčší pokoj,“ pokračoval. „Po prvom góle bola do konca takmer polhodina, mali sme ešte priestor, aj prestriedať, aj so zápasom niečo spraviť. Druhý gól padol po brejku. Dá sa uznať snaha našich hráčov, že chceli vyrovnáť, ale takticky k tomu nepristúpili správne.“ Po nevydarenom vystúpení v Trenčíne tréner Podbrezovej ohlásil zmeny v zostave. Niektorí hráči sú totiž „vykartovaní“, plánované rošady sú však dôsledkom trenčianskej prehry. „V kabíne hráčom zdôrazňujem, že ich je dvadsať a každý z nich musí byť pripravený pomôcť mužstvu buď od prvej minúty, alebo ako striedajúci hráč,“ vyhlásil tréner. „Viem pochopiť, že hráči ktorí ostanú na lavičke, sú zdravo našťavní, že nehrajú. Na druhej strane, tí to musia ukázať svojim výkonom, že tréner sa mylil, musia to potvrdiť na ihrisku. Bol by som nerád, keby takýto zápas uzavrel všetko dobré, čo sme v sezóne spravili. Hráči si musia uvedomiť, že nikto z nich nemá vyárendované miesto v zostave. Musia mať motiváciu, do konca je ešte dosť zápasov a my sa budeme snažiť vylepšiť naše postavenie v tabuľke, ako to len bude možné,“ vyhlásil pred ďalšími súbojmi R. Quaranta. Michal Vall

T1 v šprinte mužov a žien

Vo Veľkom Šariši sa 10. apríla uskutočnil prvý turnaj Majstrovstiev SR v šprinte žien a mužov, ktorého víťazmi sa stali V. Čechová a Š. Scepanik zo Slavova Veľký Šariš.

Poradie žien: 1. Viera Čechová (Slavov V. Šariš), 2. Katarína Micanová (ŽP), 3. Martina Bažiková (Lokomotiva Vrútky), 4. Lenka Hocheľová (MKK Stará Turá), 5. Gabriela Kuchárová (ŽP). Ďalší

naša hráčka **Edita Hiadlovská** obsadila v prvej desiatke **8. miesto**. Poradie mužov: 1. Štefan Scepanik (Slavov V. Šariš), 2. Maroš Raffay (MKK Jelšava), 3. Vladimír Pešta (Tatran S. N. Ves), 4. **Bystrík Vadovčí (ŽP)**, 5. **Tomáš Herich (ŽP)**, 6. **Tomáš Pašiak (ŽP)**. Najlepšiu desiatku uzatvára ďalší hráč ŽP **Milan Tomka**.

(Kys)

Z kolkárskych dráh

Extraliga muži

ŽP A – PKŠ Košice 7:1

3588:3523

Zostava a body: Ondrej Kyselica 618, Tomáš Pašiak 615, Tomáš Dilský 582, Peter Šibal 617, Jozef Petrás 555 a Bystrík Vadovčí 601.

Inter B – ŽP A 6:2

3577:3501

Zostava a body: Tomáš Dilský 583, Juraj Kriváň + Luboš Figura 523, Bystrík Vadovčí 560, Peter Šibal 598, Tomáš Pašiak 594, Ondrej Kyselica 643. Predohrávka 18. kola sa od začiatku niesla v réžii domácich hráčov. Prehra náš tím posunula na piate miesto.

ŽP B – TTK Trenčín 7:1

3697:3464

Zostava a body: Pavol Jakubec 615, Milan Tomka 608, Jaroslav Truska 592, Jozef Pešta 626, Radoslav Foltín 632, Jovan Čalič 624.

PKŠ Košice – ŽP B 3:5

3294:3305

Zostava a body: Milan Tomka 589, Pavol Jakubec 535, Jaroslav Truska 541, Radoslav Foltín 582, Jozef Pešta 596, Lubomír Niščík 462.

V poslednom kole extraligy sa tím predstavil na súperových dráhach bez opory Jovana Čaliča, za ktorého nastúpil hráč C - družstva Niščík. Stal sa ústrednou postavou zápasu, keď posledným hodom, v ktorom dosiahol hodovú deviatku, rozhodol o výhre Podbrezovej.

1. liga

KK Rimavská Sobota – ŽP C 5:3

3327:3319

Zostava a body: Matej Sršeň 554, Tomáš Herich 574, Pavel Paulečko 576, Stanislav Vais 536, Lubor Figura 549 a Lubomír Niščík 530.

C - družstvo podalo na súperových dráhach dobrý výkon, no v závere podľahlo domácim. O osude zápasu po vyrovnanom priebehu rozhodol domáci Kojnok, ktorý dosiahol najlepší výsledok zápasu 613 bodov.

(kys)

*futbal *futbal *futbal *futbal

Starší dorastenci zatiaľ bez prehry

Aj po dvadsiatom prvom kole ostávajú starší dorastenci ŽP Šport v jarnej časti bez prehry. V Hornej Mičinej 9. apríla remizovali s Duklou Banská Bystrica (2:2). Hostia dvakrát doťahovali náskok. Keď sa už zdalo, že druhý zásah strelecky disponovaného Júliusa Chomisteka, jednášť minút pred koncom, spečatil ich osud, v 85. minúte zariadil remízu Šimon Púchy.

I. dorastenecká liga: Dukla B. Bystrica – ŽP 2:2 (1:1). Zápas staršieho dorastu sa odohral na súperovom ihrisku, kde oba góly za náš tím vsietil J. Chomistek (za súpera skóroval v 40. min. Schöber

a v 85. Púchy). **Mladší dorastenci zvíťazili 1:3 (1:1)**, dvoma gólmi Kochana (20. min. a 55.) a v 10. minúte pridali tretí gól Podbrezovej Trník.

III. dorastenecká liga: ŽP B – Tatran Krásno nad Kysucou

4:0 (3:0). Starší dorastenci doma porazili Tatran gólmi Langa, Szczepaniaka, Brisudu a Wienera. **Mladší dorastenci** zopakovali výsledok staršieho tímu, keď zápas s Tatranom vyhrali **4:0 (1:0)**. Góly strelili Pliešovský, Peťko, Kučerák a Spodniak.

I. liga žiakov: ŽP – MFK Ružomberok 1:3 (0:1). Gól strelil Faško. Doma sa nedarilo ani mladším žiakom, ktorí prehrali **0:3 (0:3)**.

ŽP B – Dukla B. Bystrica 0:1 (0:0)

Gól: 48. Laksík. ŽK: 86. Tírer, 80. Ďurčo. Pred 320 divákmi rozhodoval Peter Vlček, Martin Klovanič a Róbert Mojszej.

V predchádzajúcom susedskom druholigovom derby medzi rezervami Podbrezovej a Banskej Bystrice padlo pod Urpínom šesť gólov. Priebeh odvety na Horehroní ukázal, že tenko raz to bude o jednom góle. Kto ho dá ako prvý, uspeje. V nedelu to bola Dukla. V 48. minúte využil zaváhanie zadných radov Lukáš Laksík a spoza šestnástky prekonal Ihradského. „Bol to ťažký zápas. Nastúpil som chorý, bolí ma hrdlo, takže som rád, že to takto dopadlo,“ poznamenal zachrípnuto strelec víťazného gólu, ktorý si vylepšil bilanciu v bécku. V piatom zápase to bol tretí presný zásad tohto devätnástročného hráča. V derby sa hral otvorený futbal, šance boli na oboch stranách. Oboja brankári sa viackrát vyznamenali. „Čo sa týka šanci, bolo to asi 2:3 pre súpera, takže zákonite vyhral. My sme mali problém s nakopávanými

(MV)

Faško víťazom

V Beňadíkovej sa 11. apríla uskutočnil 24. ročník cestného behu, s rôznymi dĺžkami tratí podľa jednotlivých kategórií. Pre kategóriu nad 40 rokov to bolo dvanásť kilometrov, ktoré v konkurencii tridsiatich bežcov najlepšie zvládol Pavol Faško.

(vk)

T2 v šprinte dorasteniek a dorastencov

Kolkáreň vo Veľkom Šariši bola 11. apríla dejiskom druhého kola Majstrovstiev Slovenska v šprinte dorasteniek a dorastencov. Výhodu domáceho prostredia medzi dievčatami využila na víťazstvo Paula Drabiščáková, medzi dorastencami zvládli tuhý bratský súboj Michal a Luboš Svitekovi z podbrezovského kolkárskeho klubu. Úspešnejší bol nakoniec starší Luboš.

Poradie dorasteniek: 1. Paula Drabiščáková (Slavov V. Šariš), 2. Dana Klubertová (Tatran S. N. Ves), 3. Júlia Pramúková (Tatran S. N. Ves), 4. Lenka Tranová (Tatran S. N. Ves), 5. **Dominika Kyselicová (ŽP)** a do prvej desiatky sa ako 7. **zapisala Kristína Diabelková (ŽP)**.

Poradie dorastencov: 1. **Luboš Svitek (ŽP)**, 2. **Michal Svitek (ŽP)**, 3. Stanislav Kováč (Slavov V. Šariš), 4. Dominik Szigi (Inter Bratislava). Siedme a desiate miesto si vybojovali ďalší dorastenci podbrezovského klubu **Marek Mihok** a **Michal Vilský**.

O. Kyselica

PODBREZOVAN - vydáva akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová. Vychádza v párných týždňoch v piatok. Uzavierka aktualít v párnom týždni v pondelok. Redakčná rada - predseda Ing. Jozef Bánik, členovia: Ing. Alena Sojková, Ing. Anton Mojžiš, Ing. Iveta Králiková, Ing. Alena Kvačková, Ing. Milan Majer, Ing. Soňa Roštárová, Ing. Pavol Kühnel, Ing. Luboš Durindák, Vladimír Vaník, Ing. Anna Pavlusová.

Šéfredaktorka: **Mgr. Oľga Kleinová**, zástupkyňa **Viera Kúkolová**. Redakcia a administratíva: Železiarne Podbrezová a.s., Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová, telefón: 645 2711, 645 2714, fax: 645 2713, e-mail: noviny@zelpo.sk http://www.zelpo.sk/region/ltac/podbrezo/zelpopodbr.html. Tlač HLP grafik, s.r.o. Registračné číslo 15.